

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa H.P.

przeciwko M.K., M.B. i M.S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 22 czerwca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 20 grudnia 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

**1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**2) zasądza od powódki na rzecz pozwanych kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 października 2017 r., po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy w P. zasądził od pozwanych na rzecz powódki solidarnie kwotę 51.175,87 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 20 października 2017 r., a w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

W wyniku częściowego uwzględnienia apelacji powódki Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 20 grudnia 2018 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 140.031 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 20 października 2017 r. do dnia zapłaty (punkt I.1), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (punkt I.2) oraz zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 11.141 zł tytułem

zwrotu kosztów procesu (punkt I.3). W pozostałym zakresie oddalił apelację powódki (punkt II), oddalił apelację pozwanych (punkt III) oraz zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 19.563 zł z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego, zażaleniowego przed Sądem Najwyższym i kasacyjnego (punkt IV).

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, powódka wskazała przyczynę kasacyjną określoną w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. Jej zdaniem, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 481 § 1, art. 455 w związku z art. 410 § 2 i art. 405 k.c. i rozstrzygnięcia, czy odsetki ustawowe za opóźnienie w rozumieniu art. 481 k.c., stanowiące świadczenie uboczne w stosunku do kwoty zasądzonej tytułem zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia (art. 405 i art. 410 § 2 k.c.), należą się od dnia wyrokowania czy też od daty wezwania dłużników do zwrotu nienależnego świadczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398<sup>1</sup> § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego powołanie się na przyczynę przewidzianą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. m.in. postanowienia z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ., z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ., z dnia 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08, nie publ., z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, niepubl., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl., z dnia 3 sierpnia 2017 r., IV CSK 85/17, nie publ., z dnia 7 grudnia 2017 r., I CSK 499/17, nie publ., z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, nie publ.).

Sformułowane przez powódkę uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie czyni zadość wskazanym wymaganiom. Powołując się bowiem na rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego, pomija w istocie różnice w stanach faktycznych, które legły u podstaw odmiennych rozstrzygnięć. Tymczasem rozbieżności, o których mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. nie występują, gdy sądy wysnuwają odmienne wnioski prawne, a następnie wydają różne orzeczenia w sprawach o różnym podłożu faktycznym, przy braku tożsamyh lub bardzo zbliżonych ustaleń faktycznych. Wielokierunkowość stosowania prawa w niejednakowych stanach faktycznych oraz wynikająca stąd różnorodność orzecznictwa nie jest tożsama z rozbieżnością orzecznictwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016, nr 2, poz. 29). Skarżąca nie wykazała rozbieżności orzecznictwa w sytuacjach faktycznych takich, jak występująca w niniejszej sprawie. W nowszym orzecznictwie, które skarżąca również w znacznej mierze pomija, zdecydowanie

przeważa pogląd, że w przypadku, w którym ustalenie wzbogacenia nastąpiło według cen z chwili wyrokowania – co w zasadzie nie dotyczy sytuacji, w których przedmiotem wzbogacenia była od początku wartość pieniężna (bezpodstawne wzbogacenie świadczeniem pieniężnym, zaoszczędzenie wydatku np. wskutek zmniejszenia pasywów), kiedy to w rachubę wchodzi waloryzacja - należy przyjąć, iż dopiero od tej chwili mówić o wymagalności roszczenia a następnie opóźnieniu dłużnika w zapłacie i w konsekwencji dopiero od tej chwili można zasądzić od należnego świadczenia odsetki za opóźnienie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2016 r., II CSK 302/15, nie publ., z dnia 18 stycznia 2017 r., V CSK 198/16, nie publ. i tam przywoływane orzeczenia; por. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2019 r., V CSK 164/18, nie publ.). *In casu* Sąd Apelacyjny określił wartość wzbogacenia określając ją według wartości nieruchomości (a nie według zwaloryzowanej wartości pieniężnej) na dzień wyrokowania, czego pozwani nie zakwestionowali skargą kasacyjną, w związku z czym stanowisko to nie może być na obecnym etapie kwestionowane.

Z tych względów, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. oraz – co do kosztów – art. 98 § 3 w związku z art. 398<sup>21</sup> i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 ze zm.), Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.